

שם הקורס: מערכות הבריאות בעולם

מספר: 480-2-1002

נקודות זכות: 3

שנה אקדמית: תשפ"ה

סמסטר: ב'

שעות: 3

שפת הוראה: עברית

תואר: שני בניהול מערכות בריאות

אפיון הקורס: קורס חובה לסטודנטים לתואר

שני בניהול מערכות בריאות

מחלקה אחראית: מדיניות וניהול מערכות

בריאות

דרישות קדם: אין

מפתח הציונים: 0-100

שם המרצה: פרופ' דן גרינברג

פרטי קשר

טלפון במשרד: 08-6477421

טלפון נייד: 052-3513503

דוא"ל: dangr@bgu.ac.il

שעות קבלה: בתאום מראש באמצעות ה-

Zoom או טלפונית

עדכון אחרון: 14.2.2025

מטרות הקורס: הקורס נועד להקנות לסטודנטים הבנה בסיסית באבני הבניין של מערכת הבריאות, בתפקידיה, מרכיביה המרכזיים ויחסי הגומלין בין בעלי העניין במערכת. במהלך הקורס נציג מדדים עיקריים להשוואה בינלאומית של מערכות בריאות, מודלים שונים לארגון שירותי הבריאות ומימנם, תוך בחינה השוואתית של מערכות בריאות באירופה (בריטניה, גרמניה), צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) וישראל. נסקור את האתגרים המרכזיים העומדים בפני מערכות בריאות בשנים האחרונות ואת הרפורמות והשינויים הארגוניים בשירותי הבריאות.

עם סיום הקורס בהצלחה, הסטודנט יוכל:

1. להבין את אבני הבניין (building blocks) של מערכת הבריאות, את התפקידים והמרכיבים של מערכת בריאות ואת הבעיות המשותפות למערכות בריאות במדינות מערביות.
2. להבחין בין מודלים שונים לארגון מערכות בריאות ולסקור את תפקיד הממשל המרכזי, כמו גם תפקידי המדינות (states) בארצות הברית, Lander בגרמניה, פרובינציות וטריטוריות בקנדה בכל אחד מהמודלים.
3. לתאר את מקורות המימון השונים של שירותי הבריאות ואת השיטות הנפוצות לבלימת העלייה המתמדת בהוצאות הטיפול הרפואי.
4. להבין סוגיות נבחרות בארגון רפואה ראשונית, רפואה שניונית (רפואה יועצת) ורפואה שלישונית (אשפוז).
5. להבין את הגורמים שהביאו לרפורמות ושינויים ארגוניים במערכות בריאות שונות והשפעת רפורמות אלו על איכות השירות ושביעות-רצון מטופלים ועובדים במערכת.
6. להבין סוגיות נבחרות בתכנון והכשרת משאבי אנוש (בעיקר רופאים ואחיות) במערכת הבריאות.
7. ליישם את הידע שנרכש בקורסים השונים בתואר, כגון מערכת הבריאות בישראל, כלכלת בריאות, אפידמיולוגיה, בניתוח מגמות במערכות בריאות בעולם.
8. לתאר את האפיונים העיקריים של מערכות בריאות נבחרות באירופה וצפון אמריקה ואת ההבדלים בין מערכות בריאות אלו ומערכת הבריאות בישראל.

נהלי נוכחות: אין נוכחות חובה בקורס זה.

אופן ההוראה: שיעורים פרונטליים, סרטים תיעודיים לצפייה בכיתה ובבית.

הערכת הסטודנטים בקורס: חמישה בחני בית מקוונים - 15%; מבחן מסכם - 85%.

מטלות הקורס: בחני בית מקוונים לכל נושא לימוד (3% לכל בוחן, סה"כ 15%); צפייה בסרטים תיעודיים בנושאי הקורס (NHS-A Difficult Beginning, Sicko), קריאת מאמרי חובה בקורס, מבחן מסכם (המבחן המסכם הוא עם חומר פתוח, כל חומר עזר מותר בשימוש).

הזמן הנדרש לעבודה עצמית בבית: בנוסף לעבודתו בכיתה, כל סטודנט נדרש לקרוא ספרות בהיקף של 2-3 שעות שבועיות. כמו כן, הסטודנטים יתבקשו לצפות בסרטים תיעודיים קצרים על מערכות הבריאות השונות בנוסף לסרטים שיוצגו בשיעורים.

תוכן הקורס/ מבנה הקורס

נושא	ספרות רלוונטית*
1. מבוא למערכות בריאות בעולם, אבני הבניין של מערכת הבריאות, מדדים להשוואה בינלאומית של מערכות בריאות	WHO. Monitoring the Building Blocks of Health Systems. OECD. Health at a Glance 2023- OECD Indicators. OECD. Health at a Glance- Europe 2024. Tikkanen R, Osborn R, Mossialos E, Djordjevic A, Wharton G (Editors). 2020 International Profile of Health Care Systems
2. מערכת הבריאות בבריטניה- המודל הבוורידג'י	European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-United Kingdom (2022) State of Health in the EU-United Kingdom-Country Health Profile (2019)
3. מערכת הבריאות בגרמניה- המודל הביסמרקי	European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-Germany (2020) State of Health in the EU-Germany-Country Health Profile (2021)
4. מערכת הבריאות בארצות הברית- מודל של ביטוח בריאות פרטי וביטוח בריאות ציבורי	North American Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-United States (2020)
5. מערכת הבריאות בקנדה	North American Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-Canada (2020)

רשימת קריאה (רשות):*

World Health Organization (WHO). Monitoring the Building Blocks of Health Systems (2010). Available from: https://www.who.int/healthinfo/systems/WHO_MBHSS_2010_full_web.pdf

OECD. Health at a Glance 2023- OECD Indicators. Available from: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/7a7afb35-en.pdf?expires=1702299880&id=id&accname=oid006409&checksum=7C05D910CE8664C0E10B5F45545868DC>

OECD. Health at a Glance- Europe 2024. Available from: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/11/health-at-a-glance-europe-2024_bb301b77/b3704e14-en.pdf

Tikkanen R, Osborn R, Mossialos E, Djordjevic A, Wharton G (Editors). **2020 International Profile of Health Care Systems.** Available from: https://www.commonwealthfund.org/sites/default/files/2020-12/International_Profiles_of_Health_Care_Systems_Dec2020.pdf

European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-United Kingdom (2022). Available from: <https://eurohealthobservatory.who.int/publications/i/united-kingdom-health-system-review-2022>

European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-Germany (2020). Available from: <https://eurohealthobservatory.who.int/publications/i/germany-health-system-review-2020>

North American Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-United States (2020). Available from: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/338880/HiT-22-4-2020-eng.pdf>

North American Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-Canada (2020). Available from: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/336311/HiT-22-3-2020-eng.pdf>

Maoz Breuer, R., & Waitzberg, R. (2024). Key Reforms in Health Systems in Europe, the United States and Canada in 2022 and 2023. RR-977-23. Myers-JDC-Brookdale Institute. (Hebrew). Available from: <https://brookdale.jdc.org.il/publication/key-reforms-in-health-systems-in-europe-the-united-states-and-canada-in-2022-and-2023/>

* בנוסף, רשימת מאמרים רלוונטיים מתפרסמת מידי שנה באתר הקורס. כל חומרי ועוזרי הלמידה יהיו זמינים לסטודנטים באתר הקורס/ בספרייה/ במחלקה/ במאגרי מידע אלקטרוניים הזמינים לסטודנטים באב"ג